

STORTINGET

Innst. 225 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:11 S (2020–2021)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om oppfølging og kontroll av regjeringens arbeid med kartlegging av pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre at anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018) og Dokument 8:19 S (2017–2018), følges opp i tråd med Stortingets opprinnelige vedtak.
2. Stortinget ber Riksrevisjonen undersøke velferdstjenesteutvalgets arbeid og regjeringens innblanding og oppfølging av stortingsvedtaket om pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten

Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til representantforslaget fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om oppfølging og kontroll av regjeringens arbeid med kartlegging av pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester.

Komiteen viser til svarbrev fra næringsminister Iselin Nybø datert 22. oktober 2020, der statsråden peker på at regjeringen har fulgt opp anmodningsvedtaket nevnt i punkt 1 i representantforslaget, ved å sette ned Velferdstjenesteutvalget. Brevet er vedlagt innstillingen.

Komiteen viser videre til at næringsministeren i brevet redegjør for dialogen mellom regjeringen og Velferdstjenesteutvalget for å avklare utvalgets mandat, etter anmodning fra utvalget. Videre behandlet statsråden to søknader fra utvalget om utsatt frist for levering av delutredninger og en anmodning om økning i midler. Statsråden viser i svarbrevet til at begge disse søknadene ble imøtekommet. Til slutt i svarbrevet opplyser næringsministeren at Velferdstjenesteutvalget skal legge frem sin utredning i løpet av høsten 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Velferdstjenesteutvalget leverte sin utredning 1. desember 2020. Disse medlemmer registrerer at det er en uenighet knyttet til forståelsen av mandatet som går på om utvalget skulle se på hvordan bruken av private aktører til å levere velferdstjenester kan organiseres, eller om utvalget også skulle ta stilling til om det bør brukes private aktører. Disse medlemmer oppfatter at mandatet i praksis ble tolket slik

at det ikke ble gitt reelt rom for å vurdere selve bruken av private leverandører.

Disse medlemmer mener at NOU 13:2020 ikke fullt ut svarer på Stortingets anmodningsvedtak, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018) og Dokument 8:19 S (2017–2018), følges opp i tråd med Stortingets opprinnelige vedtak.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018), som ligger til grunn for nedsettelsen og mandatet til utvalget. Her heter det:

«Stortinget ber regjeringen om å sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres.»

Disse medlemmer mener at utvalgets innstilling NOU 2020:13 svarer på dette på en god måte.

Disse medlemmer viser videre til brevet fra statsråden, datert 22. oktober 2020, der det fremkommer at forståelsen hos et flertall i utvalget var at utvalget skulle legge til grunn at det er ønskelig å bruke private aktører til å levere velferdstjenester, og at de kun skulle vurdere hvordan bruken av private kan gjøres mer effektiv. Disse medlemmer er enige i at denne forståelsen er i tråd med Stortingets anmodningsvedtak.

Uttalelse fra familie- og kulturkomiteen

Næringskomiteen sendte 2. februar 2021 utkast til innstilling til familie- og kulturkomiteen, som i brev av 9. februar 2021 uttalte:

«Komiteen viser til merknader og forslag fra sine respektive fraksjoner i næringskomiteen, og slutter seg til disse.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018) og Dokument 8:19 S (2017–2018), følges opp i tråd med Stortingets opprinnelige vedtak.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:11 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om oppfølging og kontroll av regjeringens arbeid med kartlegging av pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 11. februar 2021

Geir Pollestad

leder

Margunn Ebbesen

ordfører

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Næringsministeren

Stortingets næringskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/8314-3

Dato
22. oktober 2020

Svar på anmodning om innspill til representantforslag om oppfølging og kontroll av regjeringens arbeid med kartlegging av pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester

Jeg viser til brev av 16. oktober 2020 fra næringskomiteen vedlagt representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om oppfølging og kontroll av regjeringens arbeid med kartlegging av pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester. Det anmodes om en vurdering av forslaget innen torsdag 22. oktober 2020.

Representanten fremmer følgende forslag:

1. *Stortinget ber regjeringen sikre at anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018) og Dokument 8:19 S (2017–2018), følges opp i tråd med Stortingets opprinnelige vedtak.*
2. *Stortinget ber Riksrevisjonen undersøke velferdstjenesteutvalgets arbeid og regjeringens innblanding og oppfølging av stortingsvedtaket om pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester.*

Vurdering av forslaget

Det første forslaget til vedtak gjelder følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringen om å sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres."

Jeg viser til at regjeringen har fulgt opp anmodningsvedtaket ved å sette ned et slikt utvalg 28. september 2018. Utvalget har tatt seg navnet Velferdstjenesteutvalget. Utvalget har fått et omfattende mandat som nettopp følger opp innholdet i anmodningsvedtaket. Anmodningsvedtaket ble fattet etter Stortingets behandling av et representantforslag om profitt i barnevernet. Barnevern er blant velferdstjenestene som omfattes av utvalgets mandat.

Representanten viser i representantforslaget til et brev fra Nærings- og fiskeridepartementet datert 21. juli 2020, med henvisning til at utvalgsleder ikke var kjent med dette. Dette brevet ble sendt fra Nærings- og fiskeridepartementet til de øvrige departementene i sekretariatet for Velferdstjenesteutvalget, med anmodning om innspill til Nærings- og fiskeridepartementets forslag til mandatforståelse. Velferdstjenesteutvalget hadde anmodet om mandatavklaring, og departementets svar ble sendt til utvalget ved utvalgsleder 15. september 2020.

Departementet ber i brevet om at forståelsen til utvalgets flertall legges til grunn. Flertallets forståelse er at utvalget skal legge til grunn at det er ønskelig å bruke private aktører til å levere velferdstjenester, og at de kun skal vurdere hvordan bruken av private kan gjøres mer effektiv. Representanten viser til at departementets mandatforståelse ikke er i tråd med begrunnelsen for nedsettelsen av utvalget, og at dette medfører at utvalget ikke kan anbefale bortfall av bruk av kommersielle aktører.

Dette medfører ikke riktighet.

I mandatet fremkommer det at "*[m]ålet for regjeringen er å tilby velferdstjenester på en måte som bidrar til en samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk.*" Det brukes i dag private aktører til å levere flere typer velferdstjenester, og regjeringen vurderer at bruk av private aktører kan være et godt virkemiddel for å få mer velferd for hver krone brukt.

I vurderingen av hva som er samfunnsøkonomisk effektivt inngår imidlertid både en vurdering av om offentlige midler blir brukt til formålet og en vurdering av om kvalitet på den tjenesten som kjøpes er tilfredsstillende basert på de krav som stilles for levering av tjenesten. Ut over en omfattende kartlegging av pengestrømmer sier mandatet at regjeringen er opptatt av å sikre god kvalitet i tjenestene, og at utredningen omfatter en vurdering av kvaliteten i velferdstjenestene. Dette inkluderer kvalitet i barneverntjenestene.

Utvalgets mandat sier for øvrig at "*Utvalget står fritt til å utrede de spørsmål som det selv finner hensiktsmessig og nødvendig å ta opp under arbeidets gang.*" Mandatforståelsen hindrer således ikke utvalget i å vurdere de spørsmål utvalget ønsker, og anbefale det utvalget mener at er faglig riktig basert på sine vurderinger.

Jeg har ikke grunn til å anta at Velferdstjenesteutvalget ikke vil svare på det mandatet som utvalget har fått.

Til forslaget om å be Riksrevisjonen undersøke Velferdstjenesteutvalgets arbeid og regjeringens innblanding, vil jeg vise til at den eneste "innblanding" regjeringen har i saken som gjelder det faglige innholdet i utvalgets arbeid, er å besvare anmodningen om avklaring av mandatforståelse, jf. brev av 15. september 2020 til utvalget. Øvrig dialog med utvalget har vært av prosessuell karakter; som blant annet at utvalget to ganger har bedt om utsatt frist for levering av delutredning I samt at utvalget har anmodet om økning i midler. Begge deler er imøtekommet.

Jeg kan for øvrig opplyse om at Velferdstjenesteutvalget legger frem sin utredning i løpet av høsten 2020.

Med hilsen

Iselin Nybø

